

sed tanquam materia est, (vox nanque ge-
 nus:& materia, differentia a rem species:
 nam elementa quoque ex hac fiunt) manifestum est, quod definitio est ex differentis ratio. At verò oportet etiam, diuidi differentia differentiam: vtputa animalis differentia est, vt pedes habere. Rursus animalis pedes habentis differentiam scire oportet, prout pedes habet: quare non est dicendum, pedes habentis aliud plumiferum, aliud implume, si bene dicatur (verum quia non potest, faciet hoc) sed si aliud filios, aliud non filios pedes habens: hæ enim pedis differentia sunt. Fissio nanque pedum aliqua peditas est. Et sic semper procedi vult, donec ad indifferentia deueniatur. Tum autem tot pedis species erunt, quot differentia: & pedes habentia animalia, æqualia differentis. Si igitur hæc ita se habeant, manifestum est quod vltima differentia, rei substantia erit, & definitio. Nec sanè oportet crebro eadem in definitionibus dicere: superfluum nanque est. Accidit autem hoc. Cum enim animal pedes habens, bipes dicat, nihil aliud dixit, nisi animal pedes habens, duos pedes habens. Et si hoc propria diuisione diuidat, crebro & æqualiter ac differentias dicet. Si igitur differentia differentia fiat, vna, quæ vltima est, erit species, & substantia. Si autem secundum accidens, vt si diuidat. Habentis pedes aliud album, aliud nigrum, tot quot sunt sectiones. Quare manifestum est, quod definitio est ratio, quæ ex differentis est, & ex harum vltima secundum reatum. Patet autem hoc, si quis transponat tales definitiones, (vtputa hominis) dicens animal bipes, habens pedes & superfluum enim est, habens pedes, dicto bipede. Ordo verò non est in substantia. Quo namque modo intelligere oportet, hoc a quidem prius, illud verò posterius? De his igitur definitionibus, quæ secundum diuisiones fiunt, quales quædam sunt, hæcenus dicta sint.

C A P V T . X I I I .

Utm autem de substantia consideratio sit, rursus redeamus. Dicitur autem sicuti subiectum substantia esse, & quod quid erat esse, & quod ex his, & vniuersale. De duobus itaque dictum est: etenim de quid erat esse, & de subiecto, quod dupliciter subicitur, aut quod quid existens, vt animal passionibus, aut vt materia actui. Videtur autem etiam vniuersale

ως ὅλη ἢ ὅσιν (ἢ μὲν γὰρ ὁμοῦ, καὶ ἢ ἄλλῃ ἢ δὲ διαφορᾷ), τὰ εἶδη καὶ τὰ συζήσια ἐκ ταύτης ποιοῦσιν) φανερόν ὅτι ὁρισμὸς ὅστις, ὁ ἐκ τῆς διαφορᾶς λόγος. ἀλλὰ μὴ, καὶ δὲ γὰρ διαφέρει πάλιν τῆς διαφορᾶς διαφορᾶς. οἷον ζῶου διαφορᾶς, τὸ ὑπόπαιον· πάλιν τῆ ζῶου τὸ ὑπόποδος τῆς διαφορᾶς δὲ εἶ ἐν αὐτῇ ἢ ὑπόπαιον. ὥστε οὐ λεκτέον τῆ ὑπόποδος, τὸ μὲν πῆροτον, τὸ δὲ ἄπῆρον, καὶ πῆρ λέγεται καὶ ἄλλῃ· ἀλλὰ διὰ τὸ ἀδυνατεῖν ποιῆσαι τῶσ' ἄλλ' εἶ τὸ μὲν γὰρ ζῶον, τὸ δὲ ἀρρῶσι. αὐτῆ γὰρ διαφορᾶς ποδος, ἢ γὰρ ζῶου δια, ποδος τίς ὅστις καὶ οὗτως αἰεὶ βιάζεται βαδίζειν, ἕως ἀπὸ ἐλθῆ εἰς τὰ ἀδιαφορα. τότε δὲ ἔσονται τοσούτοι εἶδη ποδος, ὅσων πῆρ ἀδιαφορᾶς καὶ τὰ ὑπόποδος ζῶα ἔσονται τῆς διαφορᾶς. εἰ δὲ ταῦτα οὕτως ἔχει, φανερόν ὅτι ἡ τελευταία διαφορᾶς, ἢ οὐσία τῆ παραχρῆματος ἔσται· ἢ ὁρισμὸς εἴπερ μὴ δὲ πολλοὶ αὐτὰ λέξαν ἐν τῆς ὁρισμῶ· σφείρον γὰρ συμβᾶναι δὲ γὰρ τῆτο. ὅταν γὰρ εἴπη ζῶον ὑπόπαιον διπῶν, οὐδὲν ἄλλο εἴρηκεν ἢ ζῶον ποδος ἔχον, δύο ποδος ἔχον· καὶ τῆτο διαρῆ τῆ οἰκεία διαρῆσθ, πλεονακίς ἐρεῖ ἢ ἰστικίς τῆς διαφορᾶς, ἐὰν μὲν δὲ διαφορᾶς διαφορᾶς γῆμ, μία ἔσται ἡ τελευταία τὸ εἶδος καὶ ἡ οὐσία· ἐὰν δὲ καὶ συμβᾶναι, οἷον εἰ διαρῆσθ, τῆ ὑπόποδος τὸ μὲν λευκόν, τὸ δὲ μέλαν, τοσούτοι ὅσων αὐ τῶμ αὐτῶν. ὥστε φανερόν ὅτι ὁρισμὸς λόγος ὅστις ὁ ἐκ τῆ διαφορᾶς, καὶ τούτων τῆς τελευταίας καὶ δὲ γὰρ τὸ ὁρῶν. δὴλον δὲ αὐ εἶν, εἰ τις μετατάξει τοὺς ποιοῦντες ὁρισμῶς, οἷον τὸν τῆ αἰθρᾶς, λέγων ζῶον διπῶν, ὑπόπαιον. σφείρον γὰρ τὸ ὑπόπαιον, εἰρημῶν τῆ διπῶν· τάξις δὲ ἢκ ἔστιν ἐν τῆ οὐσία. πῶς γὰρ δὲ τοῦσ' αὐτῶ μὲν ὑπερῶν, τὸ δὲ σφείρον· ἀλλ' μὲν οὐκ ἔστι καὶ τῆς διαρῆσθ ὁρισμῶν, τοσούτοι εἴρησθ τῆ παρατῆ, ποῦτι πῆες εἰσιν.

Κεφάλαιον ιγ.

ΕΠΕΙ δὲ ἀπὸ τῆς οὐσίας ἢ οὐκ ἔστιν ὅστις, ἀλλὰ ἐκ τῆς οὐσίας ἢ οὐκ ἔστιν, καὶ τὸ τῆ μὲν ἔστιν, τὸ ἐκ τούτων, καὶ τὸ καὶ ὅσων. ἀπὸ μὲν οὐκ ἔστιν, καὶ τὸ εἴρησθ· καὶ γὰρ ἀπὸ τῆ τῆ μὲν ἔστιν, καὶ τῆ ὑπόπαιον, ὅτι διχῶς ὑπάρχειται,

ὡς τὸ δὲ πῆ ἄν, ὥσπερ τὸ ζῶον τῆς παρῆσθ, ἢ ὡς ὅλη τῆ ἐντελεχείᾳ. δοκεῖ δὲ καὶ τὸ κερδῶν αὐ πῆρ